

Vesse meg Szeged újkórházával az orvostovábbképző akadémia alapját.

Irta: Maschánszky László.

Több mint egy évtizede égetően sürgős kérdése Szegednek az új kórház ügye.

Komoly stádiumba a kórház először akkor jutott, amikor a város közönsége fellájlotta azt az egyetemet céljaira és Korb Flóris kiváló műépítészünkkel megtervezette.

A tudományegyetem érdekében dicsegetre méltó áldozatkészséggel, nemcsak felbuzdulással hozta meg határozatát a köz-törvényhatóság, azonban szerencsésebb városok elnyerték előlünk az egyetemet és ezzel együtt látszólag a tudomány iránti lelkesedésünket és áldozatkészségünket is.

Minden gondolkodó ember tisztában van azzal, hogy belátható időn belül a már meg-lévőkhöz újabb egyetemet nem fog létesíteni az állam. Nem szabad tehát reménykednünk, hogy küzdelem és előrelátó, kitartó munka nélkül önkéntesül valamilyen nagyszerű intézmény, amely az egyetemi oktatás terén is gócponttá teszi Szegedet. Hogy ez irányú aspirációink jogosak maradjanak, kézzelfogható módon kell bizonyítani, hogy a mellőzés dacára is él Szeged közönségében a tudomány szeretete, be kell bizonyítani, hogy áldozatkészsége nem csökkent.

Most, amikor az új kórház ügye a megvalósulás előtt áll, szabadon fölvetnem ismét azt az eszmét, melyet Szeged közegészségügyéről tartott előadásomban máre tavaszon érintettem. *Vesse meg alapját Szeged városa új kórházával az orvostovábbképző akadémia alapját.* Soha oly kedvező alkalom nem kínálkozott erre, mint most, amikor a kórház ügye szörnyegre került ismét, amikor annak megvalósítása érdekében mindent megteszünk. Királyunk bölcsessége meg látta s mindnyájunk köztudatában ott él, hogy e szörnyűséges háborúban mily emberfeletti végezt az orvostudomány, nemcsak azzal, hogy a sebesülteket gyorsan és konzervatív eljárásaival lehetőleg az anatómiai épségnek megfelelően gyógyította meg, nem csak az által, hogy a betegeket ismét harc-képesekké tette, de főképen az által, hogy

profilaktikus exact eljárási segítségével távol tartotta tőlünk a háborúk rémét, a tömegfertőző betegségeket. És ezt csakis az intézetekben hosszú éveken át végzett tudományos buvázkodása alapján tehette.

Mindenki tapasztalja, hogy a legtisztább természettudományjára alapra fektetett orvostudomány szédületes gyorsasággal halad, viszont a mindennapi élet azt követeli minden egyes orvostól, hogy ő is haladion, tartson lépést a tudomány haladásával. S ha e követelménynél megállunk egy percre, látni fogjuk, hogy a már ötödik éve tartó világ-háború tömegmunkáiban tulhajtott orvosok és az iskolákat végezni alig tudó medikusokból a háborús szükség kényszere alatt gőzerővel képzett doktorok képtelenek időhiányában nyugodt tudományos munkára. A mikor nem jutott alkalom és idő az orvostovábbképzésre, akkor önkénytelenül vetődik föl a kérdés, nem fog-e sülyedni a közegészségügy kárára az átlag-orvos tudományos nivója? És ha e kérdésre csak igennel válaszolhatunk, akkor a közjó iránt érdeklődő lelkében parancsoló hang kiáltja, hogy itt tenni kell valamit. Mert az kiszámíthatatlan veszedelmet jelent a véráldozatokban, sajnos nagyon gazdag magvarságra nézve.

Szent meggyőződés, hogy amint a porosz-francia háború hadisarcát Pasteur zseniális felfedezései tisztelesen visszapótolták a franciáknak, úgy eme szörnyűséges háborús veszteséget, mely a mi nemzetünket és elsősorban Szegedet érte, csakis a közegészségügy magas színvonalra emelésével lehet, de ezzel a mi fiaiunkban rejlő öserőre támaszkodva biztosan lehet pótolni.

Jó közegészségügyet jó orvosok nélkül elképzelni nem lehet. Oda kell tehát törekednünk, hogy biztosítsuk az orvostovábbképző módjait, a mindennapi munkában álló, sokszor kifáradt orvosnak úgy, hogy azt könnyen igénybe vehesse, helyben vagy otthonához közel kapja.

Az orvostudomány nem tanulható meg

könyvekből, ahhoz klinikák, kórházak, laboratóriumok, vezető egyéniségek, tanító mesterek kellenek. Lehetővé kell tenni, hogy a háború után ugyanis túlterhelésre számító orvosi egyetemnek az ország vidéki centrumaiban tehermentesíttessenek. Meg kell építeni, elő kell készíteni a vidéki kórházakat úgy, hogy az orvostovábbképzés érdekeit felkészülve szolgálhassák.

A világ nagy nemzetei számos példával szolgálnak már e téren. Az amerikai, angol, német intézetekre mutatok reá csupán s ezek között a düsseldorfi és kölni hosszú évek óta működő akadémiákra, melyekhez hasonlót teremteni Szegeden sem lehetetlen.

A már meglévő fényes állami intézetek és katonai intézetek mellé nem kételkedem, rövidesen odasorakozik az új kórház is. És akkor mi sem fog hiányozni, hogy Szeged egy a gyakorlati élet céljait szolgáló főiskolához jusson.

De ennek egy módja van csupán, ki kell használni az adott viszonyokat, melyeket a háború teremtett. Kezdjük el tehát az új kórház építését azonnal, hogy mire a háborús zaj és a leszerelés izgalmai elmúlnak, készen találják Szegeden a törekvők és tanulni vágyók az „orvostovábbképző akadémia”.

Két hét a Boszporusz partján

Irta: Papp Ferenc, tüzoltófőparancsnok.

(II.) Reggel felébredve, az ablakomon keresztül tekintetem elsősorban egy tüzvész pusztította területre esett a Chalinger-nek nevezett kerületben. Oriási sivar pusztá ez, amely három tüzvész nyomát viseli. Tíz éven belül háromszor egymásután égtek le az itt épült faházak. Első és másodikban mintegy 700—800 ház égett le, utóbb pedig 6 év előtt, 1200. Ugy, hogy közvetlenül a tenger partján, ahonnan a legszebb kilátás nyílik a Boszporuszra, egyetlen épület sincsen. Tíz év óta a leégett házakat senki sem építette újra, sőt még a régi romokat sem takarították el, a szegény nép ma is ott kotorász a romhalmak közepette, kutatva egy-egy teljesen el nem égett fadarab után, amit tüzelőnek lehetne felhasználni, avagy épp téglák után, amelyek még valamely hasznos célt szolgálhatnának.

János szót érteni jött.

Irta: Cserzy Mihály.

Vasárnap napáldozatkor gondolt egyet Tóth János és átballagott a nagyságos urhoz, a szomszéd tanyába. A szőlőpermetezéssel óhajtott némi utbaigazítást hallani, mivel hogy az egész környéken híre volt, hogy a nagyságos ur valami új módszer szerint kezelte a szőlőjét, ezért is olyan szép és kiadós. Volt valami a dologban, a parasztok szájtátva bámulták a nagyságos ur szőlőjét, mikor elhaladtak mellette és irigykedve állapították meg, hogy itt valami „csuda-ször” lehet, ami még a „feneroszpórán” is kifog. Mi lehet vajon ez? ... A lugasok oly szépek, a levelek oly zöldek és frissek, akárcsak május havában, amikor még se kőd, se más ártalmas istenverés nem éri a tőkéket. Tóth János azt is tudta, hogy a nagyságos ur az a fajta ember, akivel lehet beszélni, aki nem hordja fönt a fejét s ha kezet nyújt neki a paraszt, nem utálja megfogni. No persze, mondogatták a környékbéli magyarok három, négy év előtt, mikor kikerült közibük a nagyságos ur, — möglátszik, hogy uri embör, nem olyan, mint akit csak a nadrág tösz urrá! ...

— Gondolom, hogy ur! — vélte ekkor Bárkányi Mihály, az öreg pusztázó, aki szénakaszálás után hol az egyik, hogy a másik tanyásgazdával találkozván, a nagy eperfa alatt szívesen elkomázott egy-egy pipa jó magyar-dohány irányában — még pedig virtigli ur. Négy száz embör fölött rördölközött ez a hivatalában. Aztán mög gondolhatja kend, hogy az mán nem kis kutya, aki a királynak is tanácsot osztogat.

— Ű fölséginek!? — kapott a szón ilyenkor meglepődve a tanyai magyar.

— Ferencz Jósának? ... Ojan igaz, mint ahogy itt állunk, hogy osztogatta a tanácsot nem is égször. Elér viseli ma is a királyi tanácsosi naceságos címöt.

— Mi a fene?

— Ugy igaz ez, földi. Olyan naceságos ur ez, mint amilyen én városi alkalmazott vagyok.

— Huzi a penziót?

— Huzi hát, mint ahogy majd én húzom, ha itt hagyom éccör kendtöket.

Ugy kell ugyanis venni a dolgot, hogy Pongrácz Gerő kir. pénzügyigazgató és kir. tar ur mikor megérett a teljes nyugdíjra és belecsömörlött a hivatalos hajlongásba, vett

vagy tíz holdas szőlőt valahol a vasut mentén és fölcsapott „parasztnak”. No, nem egészen parasztnak, azért ur maradt ő továbbra is lélekben. Sőt talán valamivel finomabb ur, mint amilyennek kellett lennie a hivatalban. Csak a guányát cserélte föl egyszerűbbre. A bach-korszakbeli köcsögkalapot széleskarimájú szalmakalapra, a kemény vasalt gallért puhábbra, a lakk-cipőket szandálra és így tovább ... Ugy, amint ezt a kényelem és a környezet megkövetelte. Mert hát akár hogy vették volna is a dolgot, biz’ az fura lett volna, hogy a gatyás parasztok között köcsögkalapban intézze a dolgot, aki már most telekkönyvileg ide lett sorozva, akár napokra, hetekre vagy hónapokra is. Mert ennek dacára Pongrácz Gerő igazgató ur félig-meddig városi ember maradt, mivel hogy szép földszintes magánházát a Hajdu-utcában megtartotta továbbra is, téli szállásul.

Jó meleg nyári nap volt ezen a vasárnapi estakonyaton s ezért Tóth János csak úgy tanyaisan ment át a nagyságos urhoz, Szép, tiszta gyolcsingben, gatyában, mezteláb papucsban (akkor még mikor ez az eset történt, 3 koronáért lehetett venni egy pár emberláb-
ra való bőrpapucsot) a fejére meg a kamrából

Royal Apolló Színház

Szeged, Gizella-tér.

Vasárnap, augusztus hó 11-én színre kerül:

A csillagok királynője

Szenzációs sláger dráma 5 részb. A főszerepben Hedda Vernonnal.

A bohóc

cirkuszi dráma az életből.

Puffi szórakozott vigjáték.

□ □ □

Sascha mester természeti felvételei.

Előadások d. u. 2 órától folytatódólagosak.

Rendes helyárák.